

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè
instituenda - Complectens vatos & solidos modos juvandi & consolandi
diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 8. Quomodo consolandi sint, qui angorem, & tristitiam animi patiuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](#)

ce, & in hoc solare, quod hæc tua pressura geratur, vident
cognoscente me, qui, & si possem, non tamen removeo, etia
si plus te diligam, quam te ipsum.

V. Horretur illos, ut hoc ipso, quod tam graves per-
secutiones habeant, magis se per orationem, & fiduciam, alias
virtutes DEO conjungere studeat, ut dicere possint cum S. Pa-
ulo Rom. 8. *Si DEVS pro nobis, quis contra nos?* Ita suauit puer-
lus Author l. 3. c. 36. dicens: *Quis es tu, ut timeas à mortui
homine? hodie est, & cras non comparet. DEV M time, & bonum
num terrores non expavescies. Quid potest aliquis in te verbu-
m iniurijs? sibi potius nocet, quam tibi, nec poterit iudicium DEI
fugere, quicunque est ille.* Sic S. Antonius Deemonibus in diversa
bestiarum forma apparentibus intrepide dixit: *Si quoniam
DEUS vobis dedit potestatem in me, exerceite in me, irritu-
me. Si autem nullam in me accepistis potestatem, cur fructu
laboratis?*

VI. Jubeat illos considerare præmij magnitudinem,
quaæ persecutiones consequitur; hâc enim & Christus Apo-
lo suos consolatus est Matt. 5. dum dixit: *Beati esti, cum ma-
ledixerint vobis homines, & persecuti vos fuerint, & dixerint
omne malum adversum vos, mentientes propter me. Gaudete, &
exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælis.*

VII. Denique meminisse jubeat, quod dictum sit à S.
Paulo 2. Tim. 3. *Omnis, qui piè volunt vivere in Christo, per-
secutionem patientur.* Unde S. Gregorius l. 6. epist. 27. ait: *Ego
fiderem, quia minus piè vivis, si minus persecutionem pa-
ris.* Hinc & S. Stephanus dicebat Act. 7. *Quem Prophetarum
Patres vestri non sunt persecuti? cur ergo si piè vivere cupiunt
cum Sanctis & piis hominibus, cum iisdem etiam persecutio-
nem non libenter patiantur?*

§. VIII.

*Quomodo consolandi sint, qui angorem & tristi-
tiam animi patiuntur.*

I. **E**tiam his in primis exemplum Christi ob oculos po-
nat, qui cœpit pavere, tædere, & mœstus esse, dixiops
Matt. 26. *Tristis est anima mea usq[ue] ad mortem.* Sed & ad Pe-
trem cœlestem clamavit Marc. 14. *DEV S, DEV S meum, mihi*

reliquisti me & quis enim tali exemplo non moveatur ad angorem suum a quo animo ferendum?

II. Proponat item exemplum illius Amici Christi, de quo Rodriguez p. 1. h. 8. c. 29. referr, quodcum per quinquennium gravissimis animi angoribus & desolationibus fuisse oppresus, & duo Angeli eum consolari vellent, ipse id respuerit dicens, abunde sibi ad consolationem sufficere, quod DEI in se voluntas perficeretur.

III. Considerare ipsos jubeat, quod praecitatè Taletus sequentibus verbis notavit: *Postquam homo ab omnibus afflictus iam puer esse desit, & abunde refocillatione divina dulcedini roboratus est, tum DEVS panem cibarium ei porrigit, ut potiam viriles annos in spirituali vita asecuto. Expedit prorsus, ut ille solido duroq; cibo pascatur, nec decet eum deinceps lacte soveri. Necesse est, ut ipse iam puerilibus iudicis relictis, negotiari, & vitium suo labore conquerire, cæliq; savitiam ac tempestatem perferre discat. DEVS igitur vastam, tenebrosam, desolatamq; viam illi proponit, per quam eum deducens aufert, siue occultat ab eo dona omnia, que illi unquam largitus fuerat. Hic iam homo totus sibi ipse relinquitur, ita ut nullam DEL notitiam in se remansisse putet. Omnia exercitia sua, & quæcunque facit, aut dimittit, prorsus insipida sunt, unde & anima illius praetatio in illis dormitat. Tu, quisquis hac experiris, non declines a vanâ solatia, sed esto fidelis cœlesti Sponso, viriliter age, probè te gere, nam certissime DEVS tibi proximus adest. Tantum viva fidei stipiti firmiter innitere, indubitanter melius habebis, omnia prosperè cedent.*

IV. Saluberrimam illis Ludovici Blosij doctrinam c. 9. Spec. Spirit. proponat, dum sic loquitur: *Quando videris tibi magna obscuritate, ariditatemq; contabescere, & gravibus angustiis premeris, si tunc conformis divina voluntati, misericordia & affectionem illam cum benigna tranquillitate propter DEVUM toleras, multò gratior DEO es, quam si divino lumine multum irradiareris, & intus florarent omnia. In pressurâ & afflictione homo non ita facile seipsum querere potest, sicut in sensibili dulcedini, consolationisq; affluentia; in hac enim plerumq; natura se admiscet, & anima, si incautior fuerit, per immodicam deletionem citò maculam contrahit. Sanè fieri non potest, ut aliquis resignato corde quidpiam sustineat pro gloria DEI, quin sa-*

porum quendam diuinitatis percipiat. Licet enim illi nihil
tassis sentire, id est sensibiliter gustare contingat (DEO ad tempora
occultante) hoc ipso tam non ei, quod patitur, bene sapit, quod si
lud ad eternam DEI gloriam ferre velle cognoscit.

V. Etiam doctrinam à S. Henrico Susone apud Blois in consolat. pusilli. traditam interdum in memoriam revocare non omittat, quæ sic habet: Considerare libet, quām suaviter & amoroſe aeterna Sapientia cuncta disponat, dum quod plurimum ſibi nocere pleriq; angustiis, tentationib; ſq; gravifloris preſſi arbitrantur, ipsa ad ſummam eorum utilitatem infecta. Magnam ſiquidem Purgatorij partem illa afflictio tollit, patientibus impendio prodeſt, atq; ingens præmium adducit. Quamvis enim multorum criminum ſe reos arbitrantur, ſed totam DEO veri, magni q; martyres ſunt, cum nulli dubium ſit, longè acerbiorē huiusmodi perpetuam afflictionem dolorem infligere, quām unius carnificis iactus collo exceptus. Unde & Tallerius ibidem hortatur: Amaritudinem, quam ſentis, pro inferno & purgatorio ſuffer patienter. Verè námq; pura, resignata & patientis anima, nuda ac munda evolans ad regna cœleſtis Patri (ubi mille anni die uno breviores ſunt) conſcendit.

VI. Singulariter tamen aliam doctrinam ibidem altam commendet: Sciendum est, fideliterq; retinendum, quid in Homine DEVVM purè intendente ſapere gravis quadam preſſione angustia oboriantur, quā oppreſſus videretur ſibi, DEVVM non potest intendiſſe, & ita omnium laborum ſuorum feciſſe iacturam, omnemq; perdiſſe operam. Hinc iam pacem pectoris amittit, animi q; mærorē & perturbationem incurrit. Hac autem preſſura nonnunquam ex gravitate naturali ſeu indispoſitione, & complexius malitia, nonnunquam ex influentia cœli, vel ariſt in equalitate, nonnunquam vero ex maligni Spiritus operatione qui per huiusmodi graviflora immissiones ſuas bonum hominem iſtum perturbare molitur, accidere ſoleat. Sed hac ſuavitatem elinanda ſunt, cum benigna, tranquillaq; mansueridine, ita enim facilius vincitur. Vnde nouſatu recte faciunt quidam, qui per ſuram hanc violenter & impetuose à ſe excutere, eandemq; per rumpere volunt, deſtruentes ac debilitantes per hoc capiſſim, quicq; nimis inordinatè Doctres & DEI Amicos pio confidit, auxilio accedunt, eripere ſe inde, & evadere cupientes, unde ſapientis magis implicantur, cum nemo facile eos extrahere, & expellere quād.

requat. Quamobrem ubi ista pressura & tempestas in homine exurgunt, haud secus faciat, quām solet homines facere, ubi tempestas oritur. & pluviae vel grandines cadunt. Tunc enim fugunt omnes sub testum, donec tempestas sopiaatur, & pluviae cessent; ita & ipse, ubi intra se simpliciter sentit, ac deprehendit, quod nihil velit, neq; desideret nisi DEVM, dum hāc pressurā corripiatur, modestè subtiliterq; fugiat, donec integrē sibi ipsi restituatur, simūlq; in vera resignatione, ac patienti abstractione humiliter sustinens, tranquillo ac benigno animo in hac afflictione DEVM praestoletur.

VII. Quoniam hi angores non modicē augentur ex eo capite, quod quis ex propria sua culpa ortos credit, ideo in tali casu Operarius consilium S. Laurentij Justiniani de discipl. & perfect. mon. c. 18. col. 6. datum suggerat. Humanis generū adversator Diabolus, ait, consuevit deprecantis animum memoria perpetrata culpa percutere, quatenus ex hoc amittat fiduciam, & ex impedimento concepta pusillanimitatis non valeat devotionis exercitia secundum consuetudinem peragere. Huc autem fallaci suasioni nequaquam fides accommodanda est. Proinde Christi miles egregius caveat, ne confundatur, sed cum se peccasse cognoverit, humiliiter in spiritu ante pedes Domini se prostrans, confiteatur delictum suum Domino, blandisq; verbis offensum mulceat dilectum, & statim gratia intelliget adesse præsentiam, per quam resumptis anima viribus & conceptā fiduciā, de cetero Domino quieto animo vacare valebit. In eundem sensum Taulerus apud Blosium l. c. sic loquitur: Plerique aliquā molestiā gravati ita mihi dicere consueverunt: Pater, malecum agitur, diversis enim afflictionibus, multoque mōrore perturbor. Et ego recte cum illis agi pronuntio. Tum illi: non, aiunt, Domine, sed meā culpā id actum. Ad quod rursus ego: Si vnuā culpā id actum sit, si ve non, credo, ipsam afflictionis Crucem à DEO tibi impositam, eidēmq; gratias agens sustine, & resigna teipsum. Rursum illi: Sed magna insus aviditate, obscuratēq; contabesco. Quibus ego; Feras, aio, dilecte Fili, patenter, & melius tecum agetur, quām si in magna, multāq; sensibili devotione versareris.

VIII. Denique non modicam consolationem percipi- ent ejusmodi afficti, si ipsis rationes, ob quas DEUS ejusmodi angores & desolationes immittit, proponantur, quarum sep- tendecim

etenecim enumerat Gerson Cancellarius confid. 6. de
 Theol. nimirum 1. Ad superbiam retundendam vel cava-
 dam. 2. Ad desiderium vehementius inflaminandum. 3. A
 cognitionem propriæ vilitatis, ut homo sibi vilescat. 4. In
 induat viscera pietatis super aliorum desolatione. 5. Ad sa-
 tisfactionem per dolorem illum sensibilem, quem patitur.
 6. Ut, qui possunt alios juvare, non ita se dedant internis con-
 solationibus, ut à caritatis negotiis & aliis juvandis retrahun-
 tur. 7. Ut experientia per hanc temptationem edoctus, vir-
 tes cæteras & melius discat, & efficaciter doceat. 8. Ne deli-
 rat pro hac dulcedine DEI iussa. 9. Ad punitionem venio-
 lium, tanquam si Pater tristiorum Filio faciem ostendat, ut
 in omni modestia & custodia reddatur diligentior. 10. Ut in-
 telligat non haberi hoc per propriam industriam, neque
 volentis aut currentis esse DEI, sed miserentis. 11. Ad pu-
 gationem maris spiritualis, quod ex nimia quiete sordes con-
 trahere solet, quas exagitatio, commotioque depellit. 12. In-
 natescat, an gratis timeat D E U M, & paratus sit absque fi-
 pendio consolationum & suavitatum suo Imperatori defar-
 re. 13. Ne incipiat, dona DEI pro ipso diligere ipsis inha-
 tens, iisque se oblectans, cum tamen Pater indulgentissimum
 hæc dispensatoriè subtrahat, ut cibum aut pomum, parans
 terim hæreditatem & regnum. 14. Interdum ad conserva-
 nem corporis & virium, ne in lacrymis, gemitibus, & dulcedi-
 ne sensibili tabescat, & deficiat. 15. Ut provocet DEUS, sicut
 Aquila pullos ad volandum, ut Mater Filium ad horam reli-
 quit, quo instantius ille clamet, accuratius querat, arcu-
 stringat, & illa vicissim blandiatur suavius. 16. Ad exerci-
 tam patientiam, quia sic affici non est sine tribulatione magna
 & anxietate. 17. Et postrema, ut vel hinc conjiciat animo
 quantæ futura esset amaritudinis perpetua separatio, si canili-
 la subtractio sic afficit. Quæ omnes utilitates non modicæ so-
 nè excitare poterunt ad omnem angorem animi magna-
 cum alacritate tolerandum.

**

(50) ? † ? (50)

§. IX. Q.